

وبا: علائم، علل، درمان، پیشگیری و تشخیص

یکی از بسیاری از بیماری‌های باکتریایی که از طریق آب آلوده منتقل می‌شود، وبا است. علامت اصلی این بیماری اسهال و کم‌آبی بدن است. در صورت عدم درمان، می‌تواند برای همه، از جمله افراد سالم، کشنده باشد.

سیستم‌های مدرن فاضلاب و تصفیه آب وبا را در اکثر کشورهای صنعتی تقریباً از بین برده است. با این حال، شما می‌توانید بیماران وبا را در کشورهایمانند آفریقا، آسیای جنوب شرقی و هائیتی پیدا کنید. مردم فقیر زده، مناطق جنگی و بلایای طبیعی در شرایط شلوغ و نامناسب زندگی می‌کنند. بنابراین، خطر اپیدمی وبا افزایش می‌یابد.

این یک بیماری به راحتی قابل درمان است. همچنین مرگ از شدت کم‌آبی بدن با یک محلول آبرسانی آسان و جیب‌پسند قابل توقف است.

وبا چیست؟

همانطور که قبلاً ذکر شد، وبا یک عفونت باکتریایی است که عمدتاً از طریق آب آلوده منتشر می‌شود. باکتری *V. cholera* مسئول این بیماری است و در سال ۱۸۸۳ توسط باکتری‌شناس آلمانی Robert Koch کشف شد.

در طول همه‌گیری در مصر، رابرت کخ این بیماری را مطالعه کرد و این باکتری‌ها را در روده بیماران فوت شده مبتلا به وبا یافت اما نتوانست ارگانسیم را جدا کند و حیوانات آلوده را با آن شناسایی کند. با این حال، در اواخر همان سال، در هند بود که او با موفقیت باکتری را جدا کرد. تحقیقات او نشان داد که این باکتری‌ها در ملحفه‌های مرطوب، کثیف، خاک مرطوب و مدفوع بیماران مبتلا به وبا رشد می‌کنند. این باکتری همچنین در مکان‌های مختلف دیگری مانند روی سطح آب، گیاهان، پوسته‌ها و تخم‌های میگ‌ها زندگی می‌کند.

هنگامی که این باکتری ها وارد محل سکونت غیر بهداشتی می شوند، سویه های سمی تولید می کنند که باعث بیماری می شود. اسهال، باعث ایجاد یک اپیدمی شدید می شود. اپیدمی را می توان با تغییرات آب و هوایی، کاهش جمعیت و بهبود بهداشت کنترل کرد .

علت اصلی وبا وجود یک باکتری به نام ویبریو کلرا است. سموم ناشی از باکتری ها باعث می شود بدن مقدار زیادی آب را از بدن دفع کند. بنابراین باعث اسهال و از دست دادن سریع مایعات و الکترولیت ها می شود. در روده کوچک بیماران وبا وجود دارد .

افرادی که در معرض این بیماری قرار دارند ممکن است هیچ نشانه ای از بیماری را متوجه نشوند. با این حال، آنها مسئول دفع باکتری از مدفوع خود هستند و مواد غذایی و آب را آلوده می کنند. باکتری در موارد زیر وجود دارد:

- آب سطحی یا چاه :چاه های عمومی آلوده منبع منظم شیوع وبا هستند. مناطق شلوغ با بهداشت نامناسب خطر بیشتری برای آلودگی دارند .
- غذاهای دریایی خام یا نپخته :خوردن غذاهای دریایی خام یا نپخته، به ویژه صدف، از منبع آلوده می تواند افراد را در معرض ابتلا به وبا قرار دهد.
- میوه ها و سبزیجات :خوردن میوه ها و سبزیجات خام و بدون پوست که از مناطق آلوده رشد کرده اند منبع عفونت است. گاهی اوقات در کشورهای در حال توسعه، کود بدون کمپوست یا فاضلاب خام تصفیه نشده مخلوط با آب آبیاری ممکن است محصول را آلوده کند .
- دانه ها :در کشورهایی که وبا شیوع دارد، غلات از جمله برنج و ارزن پس از پختن آلوده می شوند. این باکتری چندین ساعت پس از نگهداری در دمای اتاق در دانه های پخته شده رشد می کند .

علائم وبا چیست؟

اکثر افراد مبتلا از بیماری خود بی اطلاع هستند و با این حال، آنها به پخش باکتری های عامل وبا از طریق مدفوع خود به مدت ۷ تا ۱۴ روز ادامه می دهند و آب را آلوده می کنند و در نتیجه دیگران را آلوده می کنند.

برای برخی از بیماران مبتلا به وبا، علائم اسهال خفیف یا متوسط ظاهر می شود. تمایز بین وبا و سایر مشکلات سلامتی که می توانند علائم مشابهی ایجاد کنند، چالش برانگیز است. در موارد غیر شدید، بیماران طی چند روز پس از آلوده شدن متوجه علائم وبا می شوند. علائم وبا به شرح زیر است:

- **استفراغ و حالت تهوع:** در مراحل اولیه وبا، بیمار ممکن است استفراغی را تجربه کند که می تواند ساعت ها طول بکشد.

- **اسهال:** اسهال ناشی از وبا به طور ناگهانی ظاهر می شود و به سرعت باعث از دست دادن مایعات تقریباً ۱ لیتر در ساعت می شود – که می تواند خطرناک باشد. یکی از راه های تشخیص اسهال ناشی از وبا این است که اغلب ظاهری رنگ پریده و شیری شبیه به آب شستشو شده با برنج دارد.

- **کم آبی:** این می تواند به سرعت در عرض چند ساعت پس از علائم وبا ایجاد شود و ممکن است خفیف تا شدید باشد. از دست دادن مایعات به میزان ۱۰ درصد یا بیشتر از بدن نشان می دهد که بیمار به شدت کم آب شده است. تحریک پذیری، خستگی، چشمان گود رفته دهان خشک، تشنگی شدید، خشکی و چروک شدن پوست که به آرامی پس از انقباض به سمت چین برمی گردد، فشار خون پایین و ضربان قلب نامنظم همگی نشانه کم آبی بدن هستند. همچنین، کم آبی منجر به از دست رفتن مواد معدنی مسئول حفظ تعادل در سطح مایعات بدن می شود. به این عدم تعادل، عدم تعادل الکترولیت گفته می شود.

علائم وبا در کودکان

کودکان مبتلا به وبا علائم مشابه بزرگسالان را نشان می دهند. اما ممکن است علائم دیگری داشته باشند، مانند:

- خواب آلودگی شدید
- اغماء

علائم خطر

در موارد شدید، افراد مبتلا به وبا ممکن است بر اثر کم آبی یا شوک بمیرند. به غیر از کم آبی و شوک، برخی از عوارض دیگر وبا عبارتند از:

قند خون پایین (هیپوگلیسمی) وبا می تواند منجر به کاهش بیش از حد قند خون شود که زمانی ایجاد می شود که افراد برای خوردن یا نوشیدن بیش از حد بیمار هستند. هیپوگلیسمی می تواند منجر شود به تشنج، بیهوشی یا حتی مرگ به خصوص در کودکان.

سطوح پایین پتاسیم – افراد مبتلا به وبا مواد معدنی ضروری مانند پتاسیم را از طریق مدفوع از دست می دهند – سطوح پایین پتاسیم به عملکرد قلب و اعصاب آسیب می رساند که می تواند کشنده باشد.

نارسایی کلیه – در طی وبا، کلیه ها توانایی فیلتر شدن خود را از دست می دهند که منجر به تجمع مایعات، الکترولیت ها و مواد زائد اضافی در بدن می شود.

علائم معمولی کم آبی بدن

علائم کلاسیک در یک فرد کم آب می تواند به شرح زیر باشد:

- خشکی دهان و پوست
- چشم های "شیشه ای" بدون اشک

• حالت گیجی، بی حالی و خواب آلودگی

• نبض سریع

• کاهش یا عدم وجود ادرار

• تشنگی

تشخیص وبا

باکتری وبا را می توان از طریق آزمایش مدفوع تشخیص داد. پزشکان برای تشخیص وبا از تست های سریع وبا در مناطق دورافتاده استفاده می کنند. تأیید سریع به دولت این امکان را می دهد که اقداماتی را برای کنترل شیوع وبا انجام دهد.

درمان های وبا

بیماری وبا توسط باکتری وبا ایجاد می شود که برای جلوگیری از عارضه نیاز به درمان فوری دارد.

• پزشک شما تجویز خواهد کرد نمک های آبرسانی خوراکی (ORS) برای جایگزینی

الکترولیت ها و مایعات از دست رفته

• مایعات داخل وریدی برای کنترل از دست دادن مایعات.

• آنتی بیوتیک هایی مانند داکسی سایکلین برای کنترل علائم وبا.

پیشگیری و کنترل

پیشگیری

• آب گندزدایی شده یا جوشیده بنوشید.

• از استفاده تکه های یخ غیر بهداشتی در نوشیدنی ها خودداری کنید.

• شیر را قبل از مصرف بجوشانید.

• غذای خوب پخته شده و گرم بخورید.

• از مصرف میوه ها و سبزیجات سالم سازی نشده اجتناب کنید

• از مصرف ماهی یا گوشت خام خودداری کنید.

کنترل

و با می توان با اقدامات زیر کنترل کرد:

- تامین آب آشامیدنی سالم.
- نظافت و بهداشت خوب در خانه.
- پرهیز از غذای آلوده
- واکسیناسیون
- محدودیت رفت و آمد مردم
- دادن آنتی بیوتیک به تعداد زیادی از افرادی که بیمار نیستند یا علائم و با را نشان نمی دهند.